

Privlačna razstava meteoritov

Tisoč kosov padlih iz vesolja

Od dva tisoč meteoritov iz zbirke Naravoslovno-zgodovinskega muzeja na Dunaju razstavljenih tisoč – Eden tudi iz Slovenije

»Naša zbirka meteoritov je po velikosti četrta na svetu. Večje so še zbirka z Antarktike, ki jo hrani Nasa v Houstonu v Tekasu, zbirka japonskega Nacionalnega inštituta za polarna raziskovanja v Tokiu in zbirka Inštituta Smithsonian v Washingtonu. Nastale so z zbiranjem meteoritov na Antarktiki, kjer so jih našli mnogo več kakor na vseh drugih celinah skupaj,« pravi prof. dr. Gero Kurat.

A ne zato, ker bi meteoriti na Antarktiko padali pogosteje, marveč zato, ker so se v ledu ohranili vsi, ki so tja padli v zadnjih dveh milijonih letih.

Res pa je, da imajo na Dunaju največjo stalno zbirko meteoritov na svetu. »Tako bo verjetno tudi ostalo, saj še nisem slišal, da bi kmalu nameravali kje postaviti večjo razstavo.« Prof. Kurat je eden vodilnih svetovnih strokovnjakov za proučevanje meteoritov in direktor Mineraloško-petrografskega oddelka dunajskega Naravoslovno-zgodovinskega muzeja. V njem je na ogled približno polovica celotne zbirke muzeja – ta šteje skupaj dva tisoč kosov, ki so na Zemljo padli iz vesolja. Največji stojijo nezaščiteni na podstavkih in niso spravljeni v steklene vitrine, saj ni bojazni, da bi jih kdo ukradel.

Najtežji iz dunajske zbirke je železni meteorit Youndegin, ki so ga leta 1884 našli v Avstraliji. Visok je približno en meter in še najbolj spominjna na odpadek iz livarne. Tehta 909 kilogramov. Med preostalimi velikani so meteorit Gibeon iz Namibije, ki so ga našli 1836. in je težak 352 kilogramov, meteorit Coahuila, tega so leto pozneje odkrili v Mehiki in je težak 198 kilogramov, ter meteorit Canon Diablo, ki so ga 1891. našli v Novi Mehiki, tehta pa 174 kilogramov. Zelo težak je bil tudi meteorit, ki so ga našli na območju današnje Ukrajine, a se je ob padcu razbil na več kosov.

»Približno na 20.000 let trešči na Zemljo meteorit, ka-

Meteor, meteorit in meteoroid

Beseda meteor izvira iz grščine in označuje pojave v zraku, v atmosferi. Prof. Kurat opozarja na tri različne pojme: meteoroid je ime za kos nezemeljske snovi, ko je ta še zunaj Zemljinega ozračja, oziroma ko potuje proti Zemlji. Ko vstopi v atmosfero, se imenuje meteor. Takrat je zaradi razšarjene površine od trenja zraka videti kot ognjena žoga. Če »preživi«, oziroma če se ne razprši, jo po padcu na Zemljo imenujemo meteorit (kosi, ki so veliki več centimetrov).

Na naš planet pada množica delčkov, ki ne izvirajo iz Zemlje, marveč prihajajo iz vesolja. »Gotovo ste tudi vi, tako kakor vsi ljudje, na laseh ali krožniku že neštetokrat opazili vesoljski prah,« pravi Kurat, »vendar zato še niste bili v nevarnosti, da vam bo na glavo padel meteorit.« Veliki meteoriti so redkost. Okoli deset atomskih jader, večinoma vodika, vsako sekundo pada na vsak kvadratni centimeter Zemljine površine. Na dan prileti po eno zrnce medplanetarnega prahu na kvadratni meter Zemljine površine. Kamniki, veliki od enega milimetra do centimetra, padajo na Zemljo povprečno po eden na vsake pol minute. Deset centimetrov do enega metra veliki meteoriti padajo veliko redkeje. Ognjene žoge meteorjev lahko vidimo od 20- do 30-krat na leto, vendar meteorit iz njih nastane le v desetih odstotkih.

»Približno na 20.000 let trešči na Zemljo meteorit, ka-

taščen je bil tisti, zaradi katerega je v Arizoni nastal krater s premerom 1,2 kilometra. Premer je ob padcu na Zemljo sicer znašal 60 metrov, a je bila energija, ki se je ob tem sprostila, dovolj velika za pravo območno katastrofo,« pravi Kurat. »Krater je bil velik kot središče Dunaja, tako da bi lahko porušil vse mesto.« Globalne katastrofe, kot je padec meteorita s premerom, večim od petih kilometrov, se po izračunih zgodijo enkrat na 35 milijonov let.

Prof. Kurat je eden vodilnih svetovnih strokovnjakov za proučevanje meteoritov in direktor Mineraloško-petrografskega oddelka dunajskega Naravoslovno-zgodovinskega muzeja. V njem je na ogled približno polovica celotne zbirke muzeja – ta šteje skupaj dva tisoč kosov, ki so na Zemljo padli iz vesolja. Največji stojijo nezaščiteni na podstavkih in niso spravljeni v steklene vitrine, saj ni bojazni, da bi jih kdo ukradel.

Najtežji iz dunajske zbirke je železni meteorit Youndegin, ki so ga leta 1884 našli v Avstraliji. Visok je približno en meter in še najbolj spominjna na odpadek iz livarne. Tehta 909 kilogramov. Med preostalimi velikani so meteorit Gibeon iz Namibije, ki so ga našli 1836. in je težak 352 kilogramov, meteorit Coahuila, tega so leto pozneje odkrili v Mehiki in je težak 198 kilogramov, ter meteorit Canon Diablo, ki so ga 1891. našli v Novi Mehiki, tehta pa 174 kilogramov. Zelo težak je bil tudi meteorit, ki so ga našli na območju današnje Ukrajine, a se je ob padcu razbil na več kosov.

»Približno na 20.000 let trešči na Zemljo meteorit, ka-

taščen je bil tisti, zaradi katerega je v Arizoni nastal krater s premerom 1,2 kilometra. Premer je ob padcu na Zemljo sicer znašal 60 metrov, a je bila energija, ki se je ob tem sprostila, dovolj velika za pravo območno katastrofo,« pravi Kurat. »Krater je bil velik kot središče Dunaja, tako da bi lahko porušil vse mesto.« Globalne katastrofe, kot je padec meteorita s premerom, večim od petih kilometrov, se po izračunih zgodijo enkrat na 35 milijonov let.

Prof. Kurat je eden vodilnih svetovnih strokovnjakov za proučevanje meteoritov in direktor Mineraloško-petrografskega oddelka dunajskega Naravoslovno-zgodovinskega muzeja. V njem je na ogled približno polovica celotne zbirke muzeja – ta šteje skupaj dva tisoč kosov, ki so na Zemljo padli iz vesolja. Največji stojijo nezaščiteni na podstavkih in niso spravljeni v steklene vitrine, saj ni bojazni, da bi jih kdo ukradel.

Najtežji iz dunajske zbirke je železni meteorit Youndegin, ki so ga leta 1884 našli v Avstraliji. Visok je približno en meter in še najbolj spominjna na odpadek iz livarne. Tehta 909 kilogramov. Med preostalimi velikani so meteorit Gibeon iz Namibije, ki so ga našli 1836. in je težak 352 kilogramov, meteorit Coahuila, tega so leto pozneje odkrili v Mehiki in je težak 198 kilogramov, ter meteorit Canon Diablo, ki so ga 1891. našli v Novi Mehiki, tehta pa 174 kilogramov. Zelo težak je bil tudi meteorit, ki so ga našli na območju današnje Ukrajine, a se je ob padcu razbil na več kosov.

»Približno na 20.000 let trešči na Zemljo meteorit, ka-

taščen je bil tisti, zaradi katerega je v Arizoni nastal krater s premerom 1,2 kilometra. Premer je ob padcu na Zemljo sicer znašal 60 metrov, a je bila energija, ki se je ob tem sprostila, dovolj velika za pravo območno katastrofo,« pravi Kurat. »Krater je bil velik kot središče Dunaja, tako da bi lahko porušil vse mesto.« Globalne katastrofe, kot je padec meteorita s premerom, večim od petih kilometrov, se po izračunih zgodijo enkrat na 35 milijonov let.

Prof. Kurat je eden vodilnih svetovnih strokovnjakov za proučevanje meteoritov in direktor Mineraloško-petrografskega oddelka dunajskega Naravoslovno-zgodovinskega muzeja. V njem je na ogled približno polovica celotne zbirke muzeja – ta šteje skupaj dva tisoč kosov, ki so na Zemljo padli iz vesolja. Največji stojijo nezaščiteni na podstavkih in niso spravljeni v steklene vitrine, saj ni bojazni, da bi jih kdo ukradel.

Najtežji iz dunajske zbirke je železni meteorit Youndegin, ki so ga leta 1884 našli v Avstraliji. Visok je približno en meter in še najbolj spominjna na odpadek iz livarne. Tehta 909 kilogramov. Med preostalimi velikani so meteorit Gibeon iz Namibije, ki so ga našli 1836. in je težak 352 kilogramov, meteorit Coahuila, tega so leto pozneje odkrili v Mehiki in je težak 198 kilogramov, ter meteorit Canon Diablo, ki so ga 1891. našli v Novi Mehiki, tehta pa 174 kilogramov. Zelo težak je bil tudi meteorit, ki so ga našli na območju današnje Ukrajine, a se je ob padcu razbil na več kosov.

»Približno na 20.000 let trešči na Zemljo meteorit, ka-

taščen je bil tisti, zaradi katerega je v Arizoni nastal krater s premerom 1,2 kilometra. Premer je ob padcu na Zemljo sicer znašal 60 metrov, a je bila energija, ki se je ob tem sprostila, dovolj velika za pravo območno katastrofo,« pravi Kurat. »Krater je bil velik kot središče Dunaja, tako da bi lahko porušil vse mesto.« Globalne katastrofe, kot je padec meteorita s premerom, večim od petih kilometrov, se po izračunih zgodijo enkrat na 35 milijonov let.

Prof. Kurat je eden vodilnih svetovnih strokovnjakov za proučevanje meteoritov in direktor Mineraloško-petrografskega oddelka dunajskega Naravoslovno-zgodovinskega muzeja. V njem je na ogled približno polovica celotne zbirke muzeja – ta šteje skupaj dva tisoč kosov, ki so na Zemljo padli iz vesolja. Največji stojijo nezaščiteni na podstavkih in niso spravljeni v steklene vitrine, saj ni bojazni, da bi jih kdo ukradel.

Najtežji iz dunajske zbirke je železni meteorit Youndegin, ki so ga leta 1884 našli v Avstraliji. Visok je približno en meter in še najbolj spominjna na odpadek iz livarne. Tehta 909 kilogramov. Med preostalimi velikani so meteorit Gibeon iz Namibije, ki so ga našli 1836. in je težak 352 kilogramov, meteorit Coahuila, tega so leto pozneje odkrili v Mehiki in je težak 198 kilogramov, ter meteorit Canon Diablo, ki so ga 1891. našli v Novi Mehiki, tehta pa 174 kilogramov. Zelo težak je bil tudi meteorit, ki so ga našli na območju današnje Ukrajine, a se je ob padcu razbil na več kosov.

»Približno na 20.000 let trešči na Zemljo meteorit, ka-

taščen je bil tisti, zaradi katerega je v Arizoni nastal krater s premerom 1,2 kilometra. Premer je ob padcu na Zemljo sicer znašal 60 metrov, a je bila energija, ki se je ob tem sprostila, dovolj velika za pravo območno katastrofo,« pravi Kurat. »Krater je bil velik kot središče Dunaja, tako da bi lahko porušil vse mesto.« Globalne katastrofe, kot je padec meteorita s premerom, večim od petih kilometrov, se po izračunih zgodijo enkrat na 35 milijonov let.

Prof. Kurat je eden vodilnih svetovnih strokovnjakov za proučevanje meteoritov in direktor Mineraloško-petrografskega oddelka dunajskega Naravoslovno-zgodovinskega muzeja. V njem je na ogled približno polovica celotne zbirke muzeja – ta šteje skupaj dva tisoč kosov, ki so na Zemljo padli iz vesolja. Največji stojijo nezaščiteni na podstavkih in niso spravljeni v steklene vitrine, saj ni bojazni, da bi jih kdo ukradel.

Najtežji iz dunajske zbirke je železni meteorit Youndegin, ki so ga leta 1884 našli v Avstraliji. Visok je približno en meter in še najbolj spominjna na odpadek iz livarne. Tehta 909 kilogramov. Med preostalimi velikani so meteorit Gibeon iz Namibije, ki so ga našli 1836. in je težak 352 kilogramov, meteorit Coahuila, tega so leto pozneje odkrili v Mehiki in je težak 198 kilogramov, ter meteorit Canon Diablo, ki so ga 1891. našli v Novi Mehiki, tehta pa 174 kilogramov. Zelo težak je bil tudi meteorit, ki so ga našli na območju današnje Ukrajine, a se je ob padcu razbil na več kosov.

»Približno na 20.000 let trešči na Zemljo meteorit, ka-

taščen je bil tisti, zaradi katerega je v Arizoni nastal krater s premerom 1,2 kilometra. Premer je ob padcu na Zemljo sicer znašal 60 metrov, a je bila energija, ki se je ob tem sprostila, dovolj velika za pravo območno katastrofo,« pravi Kurat. »Krater je bil velik kot središče Dunaja, tako da bi lahko porušil vse mesto.« Globalne katastrofe, kot je padec meteorita s premerom, večim od petih kilometrov, se po izračunih zgodijo enkrat na 35 milijonov let.

Prof. Kurat je eden vodilnih svetovnih strokovnjakov za proučevanje meteoritov in direktor Mineraloško-petrografskega oddelka dunajskega Naravoslovno-zgodovinskega muzeja. V njem je na ogled približno polovica celotne zbirke muzeja – ta šteje skupaj dva tisoč kosov, ki so na Zemljo padli iz vesolja. Največji stojijo nezaščiteni na podstavkih in niso spravljeni v steklene vitrine, saj ni bojazni, da bi jih kdo ukradel.

Najtežji iz dunajske zbirke je železni meteorit Youndegin, ki so ga leta 1884 našli v Avstraliji. Visok je približno en meter in še najbolj spominjna na odpadek iz livarne. Tehta 909 kilogramov. Med preostalimi velikani so meteorit Gibeon iz Namibije, ki so ga našli 1836. in je težak 352 kilogramov, meteorit Coahuila, tega so leto pozneje odkrili v Mehiki in je težak 198 kilogramov, ter meteorit Canon Diablo, ki so ga 1891. našli v Novi Mehiki, tehta pa 174 kilogramov. Zelo težak je bil tudi meteorit, ki so ga našli na območju današnje Ukrajine, a se je ob padcu razbil na več kosov.

»Približno na 20.000 let trešči na Zemljo meteorit, ka-

taščen je bil tisti, zaradi katerega je v Arizoni nastal krater s premerom 1,2 kilometra. Premer je ob padcu na Zemljo sicer znašal 60 metrov, a je bila energija, ki se je ob tem sprostila, dovolj velika za pravo območno katastrofo,« pravi Kurat. »Krater je bil velik kot središče Dunaja, tako da bi lahko porušil vse mesto.« Globalne katastrofe, kot je padec meteorita s premerom, večim od petih kilometrov, se po izračunih zgodijo enkrat na 35 milijonov let.

Prof. Kurat je eden vodilnih svetovnih strokovnjakov za proučevanje meteoritov in direktor Mineraloško-petrografskega oddelka dunajskega Naravoslovno-zgodovinskega muzeja. V njem je na ogled približno polovica celotne zbirke muzeja – ta šteje skupaj dva tisoč kosov, ki so na Zemljo padli iz vesolja. Največji stojijo nezaščiteni na podstavkih in niso spravljeni v steklene vitrine, saj ni bojazni, da bi jih kdo ukradel.

Najtežji iz dunajske zbirke je železni meteorit Youndegin, ki so ga leta 1884 našli v Avstraliji. Visok je približno en meter in še najbolj spominjna na odpadek iz livarne. Tehta 909 kilogramov. Med preostalimi velikani so meteorit Gibeon iz Namibije, ki so ga našli 1836. in je težak 352 kilogramov, meteorit Coahuila, tega so leto pozneje odkrili v Mehiki in je težak 198 kilogramov, ter meteorit Canon Diablo, ki so ga 1891. našli v Novi Mehiki, tehta pa 174 kilogramov. Zelo težak je bil tudi meteorit, ki so ga našli na območju današnje Ukrajine, a se je ob padcu razbil na več kosov.

»Približno na 20.000 let trešči na Zemljo meteorit, ka-

taščen je bil tisti, zaradi katerega je v Arizoni nastal krater s premerom 1,2 kilometra. Premer je ob padcu na Zemljo sicer znašal 60 metrov, a je bila energija, ki se je ob tem sprostila, dovolj velika za pravo območno katastrofo,« pravi Kurat. »Krater je bil velik kot središče Dunaja, tako da bi lahko porušil vse mesto.« Globalne katastrofe, kot je padec meteorita s premerom, večim od petih kilometrov, se po izračunih zgodijo enkrat na 35 milijonov let.

Prof. Kurat je eden vodilnih svetovnih strokovnjakov za proučevanje meteoritov in direktor Mineraloško-petrografskega oddelka dunajskega Naravoslovno-zgodovinskega muzeja. V njem je na ogled približno polovica celotne zbirke muzeja – ta šteje skupaj dva tisoč kosov, ki so na Zemljo padli iz vesolja. Največji stojijo nezaščiteni na podstavkih in niso spravljeni v steklene vitrine, saj ni bojazni, da bi jih kdo ukradel.

Najtežji iz dunajske zbirke je železni meteorit Youndegin, ki so ga leta 1884 našli v Avstraliji. Visok je približno en meter in še najbolj spominjna na odpadek iz livarne. Tehta 909 kilogramov. Med preostalimi velikani so meteorit Gibeon iz Namibije, ki so ga našli 1836. in je težak 352 kilogramov, meteorit Coahuila, tega so leto pozneje odkrili v Mehiki in je težak 198 kilogramov, ter meteorit Canon Diablo, ki so ga 1891. našli v Novi Mehiki, tehta pa 174 kilogramov. Zelo težak je bil tudi meteorit, ki so ga našli na območju današnje Ukrajine, a se je ob padcu razbil na več kosov.

»Približno na 20.000 let trešči na Zemljo meteorit, ka-

taščen je bil tisti, zaradi katerega je v Arizoni nast